

FATA MORGANA V SOVIN- KÁCH U MI. BOLESLAVI, 21.—22. ČERVENA 1915.

U Sovinek na Mladé Boleslavi jest plátnina, kde už několikrát byl viděn předud vzdušný, tak zv. fata morgana. Nyní se předud ten opakovat a sice viděny tam byly výjevy ze vzdálených bojišť. — Pan V. Kašák ze Sovinek, sděluje o tom čas. "Venkovu" následovně:

"Dne 21. června 1915 o 8. hod. 20 min. večer zpozorován byl nejprve dělník Bartoňovou ze Sovinek, která se vracela z polní práce domů, takřka v bezprostřední blízkosti Sovinek fatamorganický zjev následujícího druhu:

Obraz hry přírody představoval malebný výjev dle všeho ze západ, bojiště, neb rozeznávatí bylo možno celé kolony vojska, postupujícího od obce Kovance k Sovinkám, po poli, náležejícím zdejšímu velkostatku, v celkové délce asi 500 metrů ve vzdálenosti od Sovinek asi 600 metrů.

Dělnice Bartoňová, přicházející k domovu, ohlédla se náhodou, a spatřila zjev ten, byla toho přesvědčena, že velká armáda blíž se k naší obci! Přiběhla do Sovinek a učinila poplach. Lid ihned v zástupu spěchal popatřit na předud přírodní.

Rovněž pisatel těchto řádků, vyhlášený poplašnou zprávou, chopil se po ruce jsoného dalekohledu a spěchal ven. U posledního domku v čp. 66, v Sovinkách naskytlo se mu vpravdě překrásné a úžasné divadlo, zachycené ve vrstvách vzduchových a zapadajícím sluncem ozářené. Byly to malebné různé výjevy z bojiště (patrně západního, jak možno souditi z oblaků vojska). Nejprve bylo pozorováno, jak četná fronta vojska v pochodové kolonii (švarmlinii) postupuje k Sovinkám od strany severní; když tato přiblížila se asi na 600 metrů, na krátko stamula, a počala pak zpětným pochodem ustupovati. Bylo při stupu pozorováno oddělující se skupiny, rovnající se asi jedné setině, která opouštěla celou frontu a odcházela směrem východním, kde ve vzdálenosti asi 250 metrů stamula; spojení mezi frontou a setinou obstarávaly četné stráže a ordonance. Po tomto výjevu počala celá fronta po čtvrti hodině k

severu mizeti. Než hned na témž místě povstal nový obraz — krásný jednoduchý most železný, — dle všeho v močolovitě krajině, byl delších rozměrů a na straně vchodní spočíval na dvou sloupech a končil krátkým náspem železničním.

Náhle však na kolejích objevily se vagon osobního vlaku, s lehož okna zapadajícím sluncem byla ozářena. Lokomotiva viděna nebyla. Zvolna předud počal se rozplývat, až konečně zmizel v husté mlze.

Současně s tímto výjevem pozorovány obrysy obyčejného nákladního vozu, jenž stál trochu ku straně východní. Jaký měl potah, nemohlo se rozpoznati. Vůz přijížděl od téže strany ok vlaku, krátce zastavil, a tři osoby naň něco nakládaly; pak zvolna směrem k západu zmizel.

Divadlo toto celkem trvalo od 8 hod. 20 min. do 9 hod. 45 min. večer, až šero zahalo celou krajinu. Jako při každém zvláštním zjevu, tak též i při tomto nescházelo lidí pověřených, kteří přírodní úkaz ten všelijak vykládali.

Dne 22. přirozeně o nicem jiném se v Sovinkách nevypravovalo, nežli o fatě morgané, a s neoděkavostí všechny vrstvy lidu očekávaly dobu večerní, zda předud bude se opakovati.

V osm hodin večer již seházely se hloučky lidu a trpělivě čekaly. A hle! V tutéž dobu, když slunce zvolna chýlilo se k západu, a západ sám zastřen přehlédnou mlhou, počal se vynořovati nad obzor onen železniční most, avšak v rozměrech daleko menších a ve vzdálenosti od Sovinek daleko větší, nežli večera předešlého; rovněž několik osob bylo pozorováno, též i tři jezci na koni. Během 15 minut výjev zmizel a více se už neopakovával.

Fatou morganou nazýváme v optice úkazy ve vzduchu, které vznikají lomem a úplným odrazem světla ve vrstvách vzdušných, nestejně hustých. Následkem lomu světla lze někdy viděti i předměty pod obzorem. U nás popsal Sedláček fatu morganu, objevivší se u vsi Příkosie na Plzeňsku 1. února 1825 v časopise českého musea. Na břehu moří a jezer objevuje se fata morgana dosti často. Obraz rychle mizí, bývá někdy znetvořen i obrácen a opět se objevuje. Nutnou podmínkou pro vznik faty morgany je klidný vzduch. Vysvětlení úkazu je jednoduché: Je-li vzduch nad povrchem zemským hodně zadržat, může nastati stav že spodní vrstvy jsou řídké, než výše ležící. Hustota vzduchu roste tedy od země dosti rychle, pak jí začne od jisté neutrální vrstvy ubývat, až nastane opět stav normální, že totiž hustoty do výše stejnoměrně ubývá. Paprsky přicházející z bodu výše položeného pod vrstvou neutrální, lámou se tím více od kolmice, čím hlouběji vzduch pronikají, až konečně dopadají skoro vodorovně. Následkem toho jest úhel dopadu větší, než úhel mezi n a nastává úplný odraz, nanež paprsky jdou opět nahoru, lámají se opačně, až vniknou do okna které vidí obraz ve směru posledního paprsku. Kromě tohoto zrcadlení, t. zv. spodního, může nastati také zrcadlení t. zv. horní, které se vysvětluje tím, že nad dolními studenými vrstvami vzduchu usazena je vrstva teplejší, tak že hustoty vzduchu do výše velmi ubývá, následkem čehož paprsky od předmětů níže položených lámou se silně od kolmice, poněvadž přicházejí do prostředí řídkého. Paprsky mohou dostihnouti oko pozorovatele ještě před úplným odrazem a obraz jeví se nám pak ve směru posledního paprsku, nebo nastane v jisté výšce úplný odraz a paprsky, jdouce dolů, lámou se ke kolmici, při čemž obraz jeví se opět ve směru posledního paprsku. Dle okolností může býti obraz přímý i obrácený."

čerta, o nějaký Dunajec nebo šan Ale události přibližují najednou řeku, hory, města našemu zájmu. Válka italská učinila nyní známou řeku Soču, italsky Isonzo. Kdož ji někdy na jih k Adrii, do Terst přes Karavanky a Gorici, ti si arci dobře pamatují tuto řeku, která vypadá jako z pohádky. Má překrásně zelenavě modrou, někde úplně modrou barvu, která vypadá jako bezvadná obloha. Tot Sočo, Isonzo, překrásný to zážrak Krasu. Teď tato krásná modř se barví rudou krví, na Soči došlo totiž k prvním větším srážkám našeho vojska s italským.

Ale i historicky jest tato končina velezajímavá, je ověněna věncem pověstí. Nejstarší z těch pověstí se vztahuje k známé výpravě Jasonovy za zlatým roumem. Tady prý vystoupil Jason a šel kus cesty po pevnině, až zase našel moře a to u ústí Soči, která se nad ní vlévá do Adriatického moře, kterému jest tak podobna krásnou modří své vody. Jeť Adrie krásně modré moře a oblaka nad ní stejně modrá, takže se zdá, jakoby modř hladiny mořské byla odleskem barvy nebeské báně, která se nad ní pne, anebo naopak. Na pobřeží jest řada památných a pozoruhodných míst, z nichž ne v poslední řadě je půvabný letohrádek Miramare, jehož krásu naznačuje už jeho jméno (miramare — div moře). Tento zámek byl, jak známo, nejmilejším sídlem nešťastného mexického císaře Maximiliana a jeho choti Charlotty, která dodnes žije v vysokém věku, ale ve tmačích duševních chorobách, která jí zachvátila už před tragedií jejího chotě. Miramare byl útulkem lásky Maximiliana a Charlotty a lze si věru ztěž představiti vhodnější dekoraci pro román tak pohutlivý, jaký prožili tito eisařští manželé.

Jiným, jistě velmi zajímavým a dějinně památným jest místo Aquileja. Leží v naplaveném území Soči. Kdož ví, nebudeli právě Aquileji souzeno, aby se tam svedla opět velká rozhodující bitva Italů s našimi voji, tak jako se to stalo před půldruhým tisíciletím, když král Odoaker se svými germánskými kmeny byl poražen svým velkým soupeřem Theodorem Velikým. Patří-li dnes pouťník na Aquileji, odhodlá se jen velmi těžko uvěřiti, že tu kdysi bývalo jedno z nejskvělejších měst, které významem a počtem obyvatelstva zastíhalo jen velký, světovládný Řím. Čítalť Aquileja neméně než 600.000 obyvatelstva — co to bylo tehda za město, vysvětlá už z této číselce. Tolik, kolik jich má dnešní království dalmatské! Ukazují ti tam sice na ulicích, v zahradách, klášterech sloupy a jiné zbytky staré Aquileje, amfory, desky s různými nápisy, ale z velkolepých starověkých chrámů a paláců, které kdysi zdobily Aquileju, toto zamilované sídlo římských císařů a císařoven, nezbyl kámen na kameni. Všude jinde, kde dříve sídlili Římané, zvedají se ještě dobře zachovalé amfiteatry, vítězné oblouky, chrámy, lázně a p., jak nejlépe viděti to v Pole. V Aquileji naopak všechna nádhra římské doby úplně zmizela.

Vedle Aquileje nejkrásnějším a to zejména Čechům neznámějším místem jsou mořské lázně Grada. Z těch, kteří od nás navštěvují jižní mořské lázně, je jich jistě dvě třetiny, kteří zajíždějí do Grada, které se stalo jaksi českým, nebo řeckně nejběžnějším mořským lázeňským místem. Je tu krásný klid po celý boží rok, ty malé rybářské vesničky ten klid mnoho neruší. Také Grada bývalo velké — svědčí o tom, že bývalo sídlem mocného patriarchy, ale upadalo a upadalo. Teprve poslední dobou, co se stalo oblíbeným místem lázeňským, se pomalu zvedá.

Tedy tento kraj sočský, jímž se vine slávné Isonzo, jenž tak dlouho byl půvabnou idyllou, otřásá se nyní válečnou vichřicí. Horší než hora, která někdy od Adrie se zasuří, je tato válečná bouře. Veliké dvě armády se tu střetnou u strašném boji na život a na smrt. A uprostřed nich potěče dát usmívaná, krásná Soča, modrožlutá Isonzo!

Kdo by si přál dobrá česká a laická jídla, ať přijde do nové a pravého restaurantu v V. NUDEROVI rok 14. a William ul. Takže může pp. státním posloužit čestným pakuj.

Krásná řeka Soča, italsky Isonzo, stala se jevištěm krvavých bitov. Reka tato a její údolí tvoří jeden z nejkrásnějších koutků rakousko-italského pomezí. Pražský "Venkov" přináší u této řece pěkné pojednání.

Válečnými událostmi roste známost jmen, kterých si čtenář, a spoj průměrný čtenář mnoho dřív nevěšval. Kdo pak se staral, u

NOČNÍ BOJE U ARRASU.

V "Berliner Tageblatu" píše válečný zpravodaj Bernhard Kellermann: "Mezi temnými, němými topuli, král setnina. Ne vojenským krokem. Váčekni jdou pohodlně, nespěchají. Budou na místě na vterinu přesně a přesně také vstoupí do zákopů. Jejich šedé helmy kolisají sem a tam a jejich těžké boty víří prach na silnici. Odpočinuli si dobře, omyli se, nyní jdou klidně do boje, jakoby šli do práce.

Zase kolona se stědivem, které přichází vstříe-řada nemocničních vozů. Neuville, součeský evkrovar a loretská výšina stojí ve dne v noci mnoho obětí.

Těžké dělo, do kterého je zapřazeno šest koní, vleče se nočí. Na frontu jako všecko. Jakoby se skloupenou hlavou spalo. Ale dělostřelci vpředu je vzbudí a dělo se dá do práce jako minulá nočí. Pozvedne svou každou hlavu a bude štěkat k nebesům.

V několika minutách jsme nahore na temné pusté haldě. Oddychují si.

Tam dole jsou pohřbeni dva francouzští vyzvědači, praví hlas důstojníka po druhé boku. Tam u kůlny. Před onou malou kůlnou, několik kroků v pravo.

Nyní vidím rov. Byli to opravdoví vyzvědači? — Ano, dva důstojníci. Skrývali se po několik měsíců v Donai. Pak se přestrojili za ženy. Vzali s sebou ještě špinavé pouliční děvče. Ale byli chyceni.

Zdrábám se věřit. Zní to jako pohádka. — Jest to pravda. Viděl jsem je umírat. Ani nezapírali. Přiznali se. Zemřeli statečně, a důstojně, jak se důstojníkům sluší. Srdnatí lidé.

To zde na levo je výšina Vimy. V prostředku, onen široký hřebec, jest výšina vogeská a v pravo, odstatud, to jsou výšiny za Aixolette.

Náhle vystupuje za loretskou výšinou bílý, srčící měsíc a zastavuje se na několik minut. Část výšiny jest bílá jako křída. Měsíc vypadá jako maják, ozářující moře. Ale náhle to jsou dva, tři, šest měsíců, které se vznášejí nad výšinou, ovládají čtvrtinu horizontu. Za temnými výšinami se neustále blýská, ohnivý paprsek, rudý a silný jako trám, vznáší se z lesa na výšine. Měsíce klesají, zcela pomalu, a shasínají. Ale již jsou nad výšinami zase nové. Ohnivě blikotání v noční páře. Na severu odpovídá zelená koule, která rychle vystupuje a rychle shasíná. Děla bubnují. Několik mřných, krásných hvězd; to jsou šrapnely. S loretské výšiny těsně vedle sebe vylétají dvě tykadla se žhavými koulemi na konci. Blesky letí nad krajem po tmavé obloze. Hvězdy blednou. Na rovině hřmění a praskot. Bledé svazky paprsků tupě, jak ostřice na holeň, je vylét na rovině, to dopadají granáty. Spousta osvětlovačích pum. Žlutý pulmésie, který smutně a temně dohovívá.

Tyto světelné signály dávají znamení bateriím. A děla odpovídají. Rozumějí všemu, odpovídají přesně a neuposně.

Dříve trvaly bitvy několik hodin, nejvýše několik dnů. V noci nastávaly. Dnes trvají celé týdny a den jim nestačí. V noci zuří dále.

Nad loretskou výšinou vedle sebe v téže výši jest vidět tři rudé měsíce obrácené k nám. Zelené rakety přibližně vylétají do vzduchu. Lanozem děl ve vterinových pauzách je slyšet jasné palbu rušnic a raket strojních pušek. Zní to, jakoby vysypávali vůz uhlí. Útok!

Zase Joffre útočí! Věra nás napadl na šesti různých místech a třikrát na témž. O desáté, jedné a třetí hodině. Naši jsou tvrdí jako ocel. Snesou přímo nemožnosti. Strojní pušky kosi francouzské kolony, celé čety letí do vzduchu, laviny těl se koulejí po svahu. Ale Joffre útočí. Připadá mi jako hrůz, který se stal nervosům, který vše prohrál a nyní rve a kapes všechny peníze, prsteny, hodinky a hást vše na hraet stůlek, aby štěstí donutil k sobě.

To jest u bláznivé rokle, praví svůj průvovec. Není již nicého slyšet. Hlasy děl překlusují vno. Temna skrývá vše, co se tam dělá a děje. Lépe jest to nevidět. Prožívat to lze. Dívat se na to nelze.

KTERAK ŽIJE RADKO DIMITRIJEV NA BOJIŠTI.

Zpravodaj pražského "Venkova" vylíčil zajímavé podrobnosti ze života vrehního velitele ruské armády. Radko Dimitrijev, původem Bulhar, je rázovitá osobnost. V Radomyšli bydlil u lékárníka a starosty Evžena Matuly, který o něm vypravoval zpravodajovi toto: Vojevůdce Radko Dimitrijev obýval u mne tři pokoje. Můj salon, který má okna na náměstí, byl jeho ložnicí. Druhá světnice byla jídelnou a ve třetím pokoji nocehovali Radomyšlem projížděcí její generálové anebo jiní hosté Dimitrijevi. Porady odbyval v saloně. Radko Dimitrijev je šedesátník, menší sražené postavy, výraz obličeje jednoduchý, ale prozrazující zdravý rozum. Oči má tmavé, vlasy lehee prošedivělé. Význačným jest generálově rozvázný chod. Neviděl tohoto ruského vojevůdce jiti nikdy rychlým krokem. Generál mluví hlasitě a rozhodně. Je také přísný a proto snad více obáván než oblíben. Ale necht kdokoli z důstojníků mluvil o veliteli armády, dal vždy každý znáti, že Radko Dimitrijev je zdatný vojevůdce a nad to jeden, jenmuž i štěstí přeje. Varoval jsem se vždy rozprávět hovorů, přes to okolnosti vždy přinesly, že jsem byl generálem osloven, a mnohdy i Radko Dimitrijev se mnou děle rozmlouval. Často usedal též k mému chlapeci a sledoval ho se zájmem, když se učil. Vyprávěl mi, že má v Petrohradě také dvě děti, jednoho šestnáctiletého hochá a třináctiletou deernušku. Na mého synka ptával se též častěji učitele, jak že se učí a jaké dělá pokroky. Se zřejmou chlouboou mi vyprávěl, že jeho děti jsou výbornými školáky. Kdežto mladší důstojníci sdělovali mi nejdůležitější plány o bezprostředním dobytí Krakova a o tažení k rozhodné bitvě v Němech, byli vyšší důstojníci uzavřenější, ale společnou u všech zdálo se mi nenávisť vůči Němečům a Maďarům. Radko Dimitrijev také rozmlouval o polití-

ekých otázkách rakousko-uherské armády a jednou mi pravil: "Ruská armáda dříve neustane, dokud nevláhne do Berlína a dokud nebude Německo zloháno. Na moji námitku, že pro mocnářství naše bylo naprosto nemožno jen přejíti zavraždění následníka trůnu, pravil Dimitrijev: "Dobrá. Ale pak se mělo vůlejt jen se Šrbakem, ale ne také s Ruskem." Vůči ruskému veliteli armádnímu nenalezl jsem dále žádných argumentů. Generál o mých krajanech vyslovil se velmi licheotivě. Pravil, že to myslí s námi dobře, poněvadž je přece stejně také Slovian jako my. Z Polsky bude království s největší svobodami. Může prý každého ujistiti, že car má největší sympathie vůči Polsee a Polákům. Necht prý se jen podíváme na rakouské zajatece, jak špatně vypadají, vyhladovělí, bez bot a nečistí, kdežto Rusko hospodářsky se siluje, jest osudem Rakusan jen ochuzení.

ZDARMA OBRAZ

MISTR JAN HUR PÍŠE POSLEDNÍ DOPIS ČTENĚM. Obraz jest na bláznivém papíře obdáván ku zarámování, a našli jej kadonou vyřezané, kde našli 5 obř. ve známém na postorné a jist.

Jan Yirák

Český pozemkový a pojišťovací jednatel.

Čtení krajané! Kdo byste si přál prodat aneb koupit majetek, nyní mám na prodej velký výběr krásných a laicných majetků; též i farmy. Pojišťuji proti ohni, tornádům a vůbec všem vichřicím, pronajímám domy, obstarávám výtahy z knih a kontrakty. Přijďte a prohlédněte si tyto krásné a laicné majetky, než koupíte jinde. — Milerád Vám posloužím. Úřadovna: 1241 Jižní 16. ulice. Telefon: Douglas 3258.

Kotěra & Sloup

vlastní hojně zásobený obchod grocerní a železářský, č. 1261 So. 16. Str. — Tel. Doug. 5873. Hospodyňky ušetří vždy peníze, budou-li s námi obchodovat. Vždy čerstvé máslo a vejce. 47řt

Závod pohřebnický a balsamovačský. Frank a Dorota Jandovi. oprávnění hromadně pohřebnická a balsamovačská v č. 1235 již. 13. ul., Omaha, Neb. Itakve a nas odřítě levněji nežli kdokoli ve městě. Tel. Douglas 2984

Frank Svoboda Umělecký závod POMNÍKOVÝ Největší sklad pomníků ve Spojených Státech 1215-25 So. 13th Str. OMAHA, NEBR. Phones: Office: Douglas 1872. Residence: Douglas 5216.

Lee-Glass-Andreesen Hardware Co. PRODÁVÁ VE VELKÉM. Hlačené, vyráběné a lakované plechové nářadí. — Cinovaný plech, železný plech a kovové zboží. — Ostrnatý drát, hřebíky, nožičské zboží, blyčky, střešní zbra- ně, náboje a sportovní zboží všeho druhu. 9th and Harney Streets. OMAHA, NEBRASKA.

NOVĚ ZALOŽENÁ ČESKÁ SPOLEČNOST Bohemian Music Co. MALO-I VELKO-OBCHOD PIANY a všemi různými hudebními nástroji nejnovější system elektrických pian. Rozličné druhy a ceny. Zvláštní pozornost věnuje se objednávkám poštovním. Za všechny nástroje se ručí. Odborníci a 23-letá zkušenost. F. W. Hodek, pres. — Chas. Sappé, sec'y. — Chas. M. Nopodal, treas.

DOBŘE PIVO JEST ZNAMENITÝ LÉK FREMONT BREWING CO. FREMONT, NEBRASKA. vyrábí a lahvuje Plzeňské pivo. Co se třebe chuti a jakosti, jest nejlépe importovanému. Součástí tohoto piva, nejlepší slad, dělán z nejlepšího ječmene v našem pivovaru a pravý český žatecký chmel jest použit. Obsahuje 3 procenta líhu a jest doporučován mnohými lékaři. Čteče-li sobě pochutnat, objednejte sobě jednu bednu.

Modní svět.

1379 — Divčí šaty s "bloomers". Střih ve 4 velikostech: 4, 6, 8 a 10 roků. Vyzádují 2 3/4 yardu 44-paleové látky na šaty a 1 1/4 yardu na "bloomers" na velikost 6 let. 1378 — Bluzový oblek pro chlapce. Střih ve 4 velikostech: 3, 4, 6 a 8 let. Jest zapotřebí 1 1/4 yardu 36-paleové látky na bluzu a 1 1/2 yardu na kalhoty pro velikost na 3 roky. 1377 — Kimono pro dámy. Střih ve 3 velikostech: Malá, prostřední a velká. Vyzáduje 3 3/4 yardu 36-paleové látky na prostřední velikost.

1394 — Divčí šaty s káždami a živátkem. Střih ve 3 velikostech: 12, 14 a 16 let. Jest zapotřebí 5 3/4 yardu 36-paleové látky na velikost 14 roků.

Každý, kdo sobě předplácí na některé z našich látek, obdrží jeden modní vzorek stříh úplná stará. Další vzorky za 10c jsou.

REKA SOČA.

Krásná řeka Soča, italsky Isonzo, stala se jevištěm krvavých bitov. Reka tato a její údolí tvoří jeden z nejkrásnějších koutků rakousko-italského pomezí. Pražský "Venkov" přináší u této řece pěkné pojednání.